

Nervozita primátorov stúpa: Vláda rokuje o nich bez nich a nakladá im na pleciah ďalšie výdavky

PRINT , Zdroj: Tempo noviny, Strana: 3, Servis: správy, Dátum: 10.08.2020 00:00:00, Autor: Martina Števčíková

Dva týždne po tom, čo ešte koncom júna minister financií Eduard Heger prisľúbil na rokovaní prezídia **Únie miest Slovenska** pomoc samosprávam vo forme úverov, ktoré by okrem výpadku príjmov z podielových daní mohli pokryť aj investície na ďalšie roky, nastala zmena v rétorike. Primátori z nej radosť nemajú a netaja sa tým, že z rokovaní vlády „o nich bez nich“ sú sklamaní a rozhodnutia, ktoré sú prijímané bez ich vedomia, môžu viesť k postupnej finančnej likvidácii **samospráv**. Viac o tom redakcii porozprával primátor Jozef Božík, ktorý je zároveň členom

Prezídia **Únie miest Slovenska** „Rokovanie **prezidenta Únie miest Richarda Rybníčka**, ktoré sa na ministerstve financií udialo v prvej polovici júla, krátko po tom júnovom, kde bola samosprávam avizovaná pomoc vo forme úverov, už nebolo také otvorené a ústretové,“ parafrázoval

slová **Richarda Rybníčka** Jozef Božík a dodal, že „primátori zastúpení v prezídiu sa v júli oboznámili so zamietnutím prvotných podmienok poskytnutia úverov, ktoré mestám a obciam mali pomôcť preklenúť ťažké obdobie po období pandémie a znamenali aj priaznivé podmienky pre ďalší investičný rozvoj.“ Ako sme už v novinách informovali pred mesiacom, prvotná pomoc štátu zahŕňala úvery so štvorročným odkladom splácania, desaťročnou splatnosťou a nulovou úrokovou sadzbou, pričom financie mohli byť použité aj na ďalší investičný rozvoj. V júli už táto ponuka neplatila a po novom sa **samosprávy** musia uskomniť aj s úvermi, ktoré, ak sa podarí, budú môcť byť použité len na vykrytie výpadku príjmov z podielových daní, ich splatnosť sa viaže ku koncu roka 2023, zrušený je štvorročný odklad splácania a zachovaná je len nulová úroková sadzba. Úvery teda nebudú môcť pokrývať dofinancovanie ďalších investícií ani protikrizové opatrenia.

Menia názor každú chvíľu „Boli sme sklamaní, že na ministerstve financií zmenili názor, v každom prípade sme ale radi, že aspoň nejaká pomoc nám prisľúbená je,“ skonštatoval Jozef Božík hlasom ostatných primátorov. Zmena postoja je pre hlavy miest neprijemným prekvapením, najmä keď vidia, že dá sa to aj inak. Narážajú tým najmä na skutočnosť, že v okolitých štátoch ako v Českej republike, Rakúsku či Nemecku, je pomoc zo strany štátu samozrejmosťou, a to nie v podobe úverov, ale priamej dotácie.

„**Samospráva** nie je nepriateľom, ale je základným výstavbovým kameňom každého múdreho demokratického štátu. Preto je potrebné, aby mala adekvátne financovanie,“ zhoduje sa

Prezídium **Únie miest**, ktoré v posledných týždňoch vytrvalo presadzuje svoje požiadavky na pôde ministerstva financií. Ďalšie stretnutie, ktoré sa pravdepodobne odohrá za účasti štátneho tajomníka v závere augusta alebo v septembri, chce využiť aj primátor Jozef Božík na vyjednanie pôžičky pre mesto Partizánske: „Budem sa zasadzovať o pôžičku vo výške výpadku podielových daní tak, aby sme dokázali bez väčších problémov zabezpečiť chod mesta, pričom nechceme obmedziť činnosti, ktoré sú bežné ako kosenie, svietenie, MHD a podobne.“

Blýska sa na horšie časy?

Bežný chod mesta totiž podľa slov Jozefa Božíka ohrozujú neprimerané kroky vlády, ktorými vstupuje do originálnych kompetencií **samospráv** a oberá ich tak o ďalšie finančné prostriedky. Po niekdajších obedoch zadarmo, certifikácii detských ihrísk a ďalších opatreniach, s ktorými prišla ešte bývalá vláda, sa na podobnú cestu vydáva aj tá súčasná.

Jedným z takýchto krokov je v posledných dňoch prezentovaný 500-miliónový sociálny balíček, ktorý premiér Igor Matovič predstavil verejnosti 15. júla a opatrenia v rámci neho by mali byť zavedené od budúceho roka.

Súčasťou je aj bezplatná preprava v miestnej hromadnej **doprave** pre deti, seniorov či osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej financovanie však padne na pleciah **samospráv** a zvyšuje im tak náklady. Vláda argumentuje tým, že rieši problém v regiónoch, kde vlaky nepremávajú a poskytne tak ukrivdeným občanom **dopravu** zadarmo, pre **samosprávy** je táto pomoc už iná pesnička.

Najväčším kameňom úrazu však zostáva zavedenie dvojnásobného daňového bonusu na dieťa do 15 rokov, ktoré by malo vykompenzovať zrušenie obedov zadarmo. Pomôže to ale len pracujúcim, ktorí zaplatia nižšie dane samosprávam.

Dvojnásobný daňový bonus bude teda znamenať masívny výpadok príjmov v miestnych kasách. „Verím, že najbližších päť mesiacov do konca roka využijeme na to, aby sme zmenili názor vlády, lebo ak pôjde do platnosti tento sociálny balíček, ktorý bude znamenať mínus 175 miliónov eur pre všetky obce a mestá, nebude to vôbec priaznivé pre **samosprávy**. Prirátajme k tomu ďalších 75 miliónov eur pre vyššie územné celky, do toho mínus 240 miliónov eur z titulu výpadku podielových daní v koronakríze, čo avizuje Rada pre rozpočtovú zodpovednosť. Spolu je to výpadok v sume 490 miliónov eur pre obce, mestá a VÚC

a bez toho, aby vláda sanovala aspoň časť, bude to znamenať postupnú likvidáciu **samospráv**,“ načrtoľ reálne čísla Jozef Božík.

Bude to neudržateľné Po nedávanom zvyšovaní daní a poplatkov za komunálny odpad v Partizánskom už teraz nie je priestor na ďalšie zvyšovanie platieb zo strany občanov. „Ľudia sú už teraz na pokraji s nervami. Pre mesto Partizánske to do budúcnosti, ak nám štát neposkytne dostatočnú pomoc, bude znamenať stopku pre šport, kultúru, verejné osvetlenie, kosenie a o ďalších investíciách do rozvoja mesta už nemôže byť ani reči. Som ochotný zájsť za tými ľuďmi vo vláde, ktorí sú ochotní počúvať hlasy **samospráv** a tlmočiť naše požiadavky vláde,“

priznal Jozef Božík s nádejou, že sa **Únii miest a Združeniu miest a obcí Slovenska** podarí spojiť sily v tom, aby zmenili súčasný postoj vlády.

Tieto snahy potvrdil redakcii Tempo aj ústredný riaditeľ Kancelárie **ZMOS** Michal Kaliňák:

„**Združenie miest a obcí Slovenska** už od vzniku mimoriadnej situácie rokuje s ministrami. Najskôr sme im tlmočili svoje obavy z toho, že s príchodom koronakrízy na Slovensko príde aj ekonomická kríza, pri ktorej musíme očakávať nielen spomalenie ekonomiky, ale aj zníženie príjmov **samospráv**.“

Naše obavy sa postupne naplňujú, a preto sa orientujeme na presadenie ekonomickej pomoci a kompenzácií **samospráv** za situáciu, ktorá prichádza. Aj preto sme odmietli pôžičky avizované rezortom financií a žiadame, aby samosprávam bola poskytnutá finančná pomoc tak, ako to bolo v prípade **samospráv** v ostatných krajinách EÚ, teda prerozdelením finančného balíka pre **samosprávy** podľa počtu obyvateľov.

Mimochodom, v Českej republike k takejto pomoci príde zo strany štátu už druhýkrát.

Zároveň tlmočíme členom vlády jasné postoje voči avizovanému sociálnemu balíčku, ktorý v praxi samosprávam ešte viac siahne na ich financie, hoci by malo byť záujmom štátu, aby práve teraz získali viac peňazí.“

Nový sociálny balíček vlády ráta s nahradením obedov zadarmo za dvojnásobný daňový bonus na dieťa. Mesto Partizánske tým nadšené nie je, do rekonštrukcií jedální ZŠ a zakúpenia nového vybavenia kuchýň investovalo nemalé finančné prostriedky, nakoľko sa rátalo s navýšením stravníkov. Zrušením obedov zadarmo sa predpokladá, že počet stravníkov klesne a peniaze tak boli investované zbytočne. Na foto rozsiahla rekonštrukcia jedálne ZŠ Rudolfa Jašíka, ktorú mesto realizovalo minulé leto Ak bude od nového roka MHD v Partizánskom bezplatná pre deti, žiakov, študentov, dôchodcov a ťažko zdravotne postihnutých, mesto to bude stáť približne 40 000 eur